

[Arbejdsministeren]

Det er korrekt, når hr. Kaj Poulsen noterer, at jeg har sagt, at jeg gerne vil lave væsentlige ændringer på dette område sammen med Socialdemokratiet, men det er lige så korrekt, at jeg i arbejdsmarkedspolitikken ønsker så brede flertal som overhovedet muligt, og jeg ønsker ikke at udelukke nogen fra det brede flertal. Jeg vil sige, at jeg både hørte og forstod hr. Glønborgs meldinger, og jeg syntes, de var præcise. Jeg synes, at når vi skal tilrettelægge arbejdet, skal vi gøre det ud fra, at vi får så mange med i processen, får så mange med i løsningerne og får så mange med i ansvaret som vel muligt. Den diskussion får vi lejlighed til at vende tilbage til på et senere tidspunkt, når vi skal tilrettelægge, hvordan vi får løsningerne gennemført.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Når jeg fandt det nødvendigt at tage ordet i anden omgang på baggrund af ministerens konklusion, var det, fordi jeg i andre sager har erfaret, at når ministrenes konklusioner får lov til at stå alene, er det dem, der refereres over for organisationerne. Jeg synes, at når vi skal videre med denne debat, som har været åben – jeg synes, det har været en god debat – skal vi være klar til at drage konklusioner af debatten og viderebringe dem. Det var simpelt hen på baggrund af en erfaring, jeg har gjort, at jeg syntes, det var nødvendigt at markere, at der – hvis man har lyttet til de taler, der har været holdt – altså er ting, der ikke er mulige.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Naturligvis er det ministeren, der til enhver tid konkluderer af en debat, ingen tvivl om det, men når man synes, at ministeren er lige på kanten af en konklusion, som i hvert fald er det modsatte af, hvad man egentlig kunne konkludere, synes jeg nu, at man må tillade sig at gå op én gang til.

Jeg mener, det var klart, at på det område, der handlede om finansieringen af dagpengene fremover, kan man i hvert fald ikke bruge den model, der er lagt op til, og som er en gammel model, Venstre har kørt med, jeg ved ikke i hvor mange år, nemlig bloktilskudsfinansieringsformen. Det stod mig klart, og det mener jeg stadig

væk står til troende, at da hr. Jørgen Estrup heroppe talte om, at vi skal have en drøftelse af disse ting og prøve at se på, hvordan vi kan få oplysninger frem, som kan fortælle os, hvordan vi i givet fald skal lave ændringer, hvis der skal laves ændringer overhovedet, og det har jeg jo ikke hermed givet grønt lys for for SF's vedkommende, så mener jeg, at man af det og i øvrigt af, hvad andre partier har sagt – CD, Socialdemokratiet, SF for bare at nævne nogle af dem – kan konkludere, at der ikke på nuværende tidspunkt er tilslutning til bloktilskudsmuligheden af finansieringen.

Jeg synes, det er vigtigt, fordi vi ved, at de meldinger, der kommer fra debatten i dag, jo bliver læst og fortolket af dem, som skal drøfte videre i trepartsforhandlingerne, og jeg synes altså, at det er rimeligt at få præciseret, at nok var der ikke mange konklusioner, der kunne drages, og nok har det været en åben og fordomsfri debat, hvilket vi alle har lagt op til det skulle være, men den ene konklusion mener jeg nok vi er så tæt ved, som vi overhovedet kan være.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Lad mig blot for klarheds skyld tilføje, at da regeringen ikke har lagt nogen model frem, ej heller har forsøgt at gøre det, kan der selvsagt heller ikke drages nogen konklusion for så vidt angår regeringens model i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af lønmodtagernes tryghed i ansættelsen.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.
(Fremsat 10/1 89).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Dette forslag er praktisk taget en ordret gentagelse af det forslag, SF fremsatte i oktober 1987, og SF skal ikke bebrejdes det fjerneste, at de står ved deres tidligere tanker.

[Arbejdsministeren]

Forslaget ligger også tæt op ad det forslag, som Socialdemokraterne har genfremsat tidligere i denne samling, og som vi diskuterede i Folketinget for ikke så længe siden.

Jeg kan derfor begrænse mig til ved denne lejlighed at henvise til, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen af de to omtalte forslag, nemlig at regeringen ikke mener, at de skal gennemføres.

Det ændrer i øvrigt ikke ved de bemærkninger, jeg kom med under det foregående punkt på dagsordenen om sammenhæng mellem dagpengesystem og begrebet tryghed i ansættelsen.

Bakholt (S):

SF's forslag om tryghed i ansættelsen er udformet lidt anderledes end det socialdemokratiske forslag. Der er punkter i det, de to partier ser forskelligt på udformningen af, men vi er enige om, at der er meget store lønmodtagergrupper, der ikke har større tryghed i ansættelsen, og derfor er der behov for, at der bliver skabt bedre tryghedsbestemmelser gældende for disse grupper.

I Danmark har vi et meget stærkt opdelt arbejdsmarked, og det gælder ikke mindst, når det drejer sig om tryghed i ansættelsen.

Vi mener, det er en tredobbelt målsætning at skabe større tryghed i ansættelsen. For det første er der mange grupper, der har dårlige tryghedsforhold, og Danmark er – som der også står i bemærkningerne – blandt de industrilande, der har den dårligst udviklede beskyttelse for store grupper af lønmodtagere.

For det andet er det vigtigt, at vi skaber større lighed og større retfærdighed for de forskellige lønmodtagergrupper, og derfor skal en tryghedsreform være med til at nedbryde nogle af de traditioner, der er lønmodtagergrupperne imellem.

For det tredje vil det sikre en mere harmonisk gennemførelse af den teknologiske udvikling og den strukturtilpasning, som er nødvendig i samfundet.

Vi har altså en anden opfattelse end regeringens, nemlig at øget tryghed ikke er nogen hæmsko for den teknologiske udvikling. Tværtimod er det en forudsætning for, at de forandringer, der skal gennemføres i samfundet, kan ske uden store, stærke spændinger.

Som sagt er der enkelte punkter, vi ser forskelligt på. Jeg skal ikke tage dem frem alle

sammen, men pege på, at vi mener, at der skal gøres noget effektivt ved spørgsmålet om kollektiv afskedigelse. Reglerne bør strammes op. Her er det bestemt ikke nok, når man skal afskedige, at oprette et sekretariat i en virksomhed.

Tulipsagen har vist, at de regler, vi har i dag, er utidssvarende; dem er tiden løbet fra. Det er også derfor, at vi har fremsat et konkret lovforslag på området.

Vi er enige med SF i intentionerne om at få skabt betydelig bedre regler for de lønmodtagergrupper, som ikke har dem, og det er de lønmodtagergrupper, som der ikke er lovgivet om, og vi vil arbejde videre for at fremme vore synspunkter på dette område.

Der er ikke så store forskelle mellem SF og Socialdemokratiet, at vi ikke skulle kunne blive enige om det. Vi er enige i intentionerne, og vi arbejder videre på at få gennemført de tanker og ideer, vi har på disse områder.

Pia Christmas-Møller (KF):

Da der er tale om en genfremsættelse, er der ikke nogen grund til at holde en længere tale om, hvad Det Konservative Folkeparti mener om forslaget. Jeg kan henvise til, hvad vi sagde ved førstebehandlingen 19. november 1987, og vil kort gengive vores hovedkonklusion, som var, at hvis dette forslag gennemføres, kan vi risikere, at vi får den stik modsatte effekt af den, forslagsstillerne ønsker at opnå, nemlig den effekt, at en stribe arbejdspladser slet ikke bliver oprettet. Det er jo ikke meningen med at sikre de ansatte tryghed i ansættelsen.

Alt i alt er der ikke nogen grund til at gøre en lang snak ud af det. Vi må afvise forslaget nu som sidste gang.

Traberg Smidt (V):

Da Venstres sædvanlige ordfører på området, hr. Skrumsager Skau, er blevet forhindret, skal jeg på hans og Venstres vegne begrunde, hvorfor Venstre ikke er tilhænger af forslaget.

Vi mener, at de momenter, Venstres ordfører fremhævede under det forrige punkt på dagsordenen om de forhold, der skaber tryghed i ansættelsen, udmærket illustrerer Venstres holdning til nærværende forslag. Hvis man som lønmodtager skal have reel tryghed i ansættelsen, består trygheden i, at man har sin uafhængighed i kraft af en uddannelse og i kraft af en kva-

[Traberg Smidt]

lifikation til også at kunne tage et andet arbejde og kunne få et sådant andet arbejde. Vi er derfor ikke uenige i intentionen med forslaget; vi mener bare ikke, at forslaget er det rette til at opnå den virkning, som man ønsker.

Jeg skal i øvrigt henvise til Venstres ordførers indlæg under den oprindelige fremsættelse af det samme forslag samt Socialdemokratiets tilsvarende forslag for ikke ret lang tid siden.

Glistrup (FP):

Størrelsen af levefoden for alle 5,1 millioner danskere – og til en vis grad for deres børnebørn og børn – beror på, at vi får en stor og effektiv produktion på de danske arbejdspladser. Derfor er vi alle meget, meget interesseret i, at det går godt for de danske arbejdspladser. Og af dem, der befolker de danske arbejdspladser, alt efter hvordan man sådan tager begreberne, er vel ca. 85 pct. lønmodtagere, og derfor siger det sig selv, at det er vigtigt, at lønmodtagerne har det godt på de danske arbejdspladser.

Først og fremmest gælder det om, at de har arbejdsglæde, at de synger og fløjter, når de kommer om morgenen, at de er kede af, når de ikke kan få overarbejde om eftermiddagen, og at de virkelig synes, at det er pragtfuldt at være på arbejdspladsen. Dernæst er det vigtigt, at de får så god en hyre som muligt med hjem fra arbejdspladsen, så de med mindst mulig indsats kan få størst muligt livsgrundlag, hvad enten de vil drikke bajere eller betale fuld pris i Det Kongelige Teater eller rejse til Mallorca, eller hvad de vil, sådan at de har et godt økonomisk udbytte af det. I den forstand er Fremskridtspartiet tilhænger af tryghed i ansættelsen.

Det betyder altså, at i den tid, man er på arbejdspladsen, arbejder man. Man render ikke til møder og kives frem og tilbage og diskuterer rettigheder og pukker på det ene og det andet. Det betyder, at ledelsen er strømlinet, den ligger ét sted: hos kaptajnen på broen, direktøren i foretagendet. Det er dér, der bestemmes, og andre lyster bare. Det er den måde, man opnår den bedste tryghed i ansættelsen på.

Men Socialistisk Folkeparti bærer jo ikke sit navn forgæves. På trods af alle erfaringer ude over den store, vide verden kommer det her med det politiske kommissærprincip, der har spillet aldeles fallit ud over f.eks. Rusland, hvor der helst hver gang, der er én mand ansat, også skal være en statsrepræsentant, en partirepræ-

sentant, og hvad ved jeg. Det klinger igen allerede i punkt 1 i det forslag, vi her behandler, at tillidsmanden nu skal være til stede ved alle samtaler og forhandlinger om hvad som helst. Dér har vi den politiske kommissær i renkultur, og dér behøver vi ikke eksperimentere med at gennemføre SF's forslag, for vi ved fra hr. Gorbatsjovs diverse taler, hvad den slags fører frem til. Det er det socialt mest grusomme forslag, dette Folketing har set i indeværende folketingssamling, som vi behandler på nuværende tidspunkt.

Sådan fortsætter det ned igennem, at man laver pjat og pjank ud af arbejdspladsen, hindrer enhver fleksibilitet, skaber stivhed og sørger for, at der ikke er nogen, der vil oprette arbejdspladser. Alle bliver sure på alle, fordi man skal holde møder om tingene, og alting går i fisk. Det er det, Socialistisk Folkepartis forslag går ud på.

Da vi er et socialt parti, men ikke et socialistisk parti, vil vi selvfølgelig stemme imod det. Hvis man skulle være interesseret i at høre vore begrundelser, er det jo således, at dette forslag alene er fremsat, fordi man i de »Informations«-kredse, hvor Socialistisk Folkeparti færdes, gerne vil vise over for Socialdemokratiet, at »what you can do, we can do better than you«, og da Socialdemokratiet kom med sit forslag, kommer SF nu bare for at ville overtrumfe med endnu mere tåbelige restriktioner og bestemmelser.

De indvendinger, Fremskridtspartiet fremførte mod Socialdemokratiets forslag i sidste måned, gør vi endnu stærkere gældende over for SF's forslag i dag, fordi det er så meget mere vanvittigt, livsfjernt og virkelighedståbeligt, end Socialdemokraternes forslag var, og det var i forvejen slemt nok. Jeg henviser Socialistisk Folkeparti til at læse, hvad Fremskridtspartiets ordfører velargumenteret og sagligt fremførte på Fremskridtspartiets vegne i sp. 3388–3394 og sp. 3400–3402.

Vi skal have dette forslag forkastet.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er såmænd ikke, fordi jeg tror, det overhovedet gør indtryk på hr. Glistrup – og det er jeg egentlig også ligeglad med – at jeg tager ordet efter det, hr. Glistrup sagde, men for at andre ikke skal forfalde til at tro, at der er bare et

[Lilli Gyldenkilde]

gran af sandhed i det, hr. Glistrup sagde, at jeg går herop for at gøre opmærksom på følgende: Socialdemokratiet har fremsat forslag om tryghed i ansættelsen – ja. Vi har fremsat et – ja. Vi fremsatte faktisk vores forslag første gang tidligere, end Socialdemokratiet gjorde, så det er i hvert fald en historisk forfalskning, som hr. Glistrup her udsætter Folketinget for. Det er vi ikke uvant med, men jeg vil sikre mig, at andre ikke hopper på den.

Og, hr. Glistrup: Er samtlige lande, som Danmark sammenligner sig med – det være sig Holland, Belgien, Frankrig, Vesttyskland – socialistiske lande? Nej, det er de ikke, og dér har man altså tryghedsbestemmelser i ansættelsen for medarbejderne i virksomhederne, hr. Glistrup.

Må vi ikke blive fri for det pjat, at vi altid skal have at vide, at vi er socialister, værre end Gorbatsjov osv. Det er ulideligt at høre på, og jeg skal ikke ulejlige salen mere med at svare hr. Glistrup i denne debat.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Så skal jeg til gengæld ulejlige fru Lilli Gyldenkilde med at svare hende ved at sige, at hun har så evig ret i det, hun startede med at sige, at det ikke ville gøre indtryk på mig, hvad hun fremførte, for det var aldeles uholdbart, hvad hun sagde.

Det, vi skal tage stilling til, er det forslag, der foreligger, og det er helt åbenbart, at det forslag, der foreligger af 10. januar 1989, er et forsøg på at overtrumfe Socialdemokratiets forslag, som vi havde til første behandling den 8. december 1988, og det er helt oplagt, at Socialdemokratiets forslag ikke kunne samle flertal, og uanset det går man altså videre med at foreslå ordninger, som om – undskyld, at jeg siger det: Socialistisk Folkeparti foreslår socialistiske løsninger, det troede jeg ærlig talt ikke var en så stor fornærmelse, som jeg forstod på fru Lilli Gyldenkilde at hun opfattede det som – socialistvejen skulle hjælpe. Selvfølgelig har man, hvad man kan kalde tryghedsbestemmelser i Holland, Sverige og andre steder, men det har man skam også i Danmark. Derfor kan de glimrende stå både i det svenske og det hollandske parlament og henvise til, at alle de lande, de sammenligner sig med, f.eks. Danmark, har tryghedsbestemmelser. Vel har vi da så!

Derfor er det ikke noget som helst argument for, at vi skal efterabe, hvis vi eventuelt har dårlige ting, som bevirker, at vi svækkes i hollandsk og svensk næringsliv af at have nogle fjollede bestemmelser af den ene eller anden art, alle dem, Socialistisk Folkeparti foreslår.

Jeg deltager meget gerne i fortsat debat med fru Lilli Gyldenkilde, for jeg er helt sikker på, at dér har jeg fat i den lange ende, når jeg skal diskutere disse emner sagligt med fru Lilli Gyldenkilde, så jeg forstår godt, at hun ikke vil diskutere med mig.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg skal ikke blande mig i den debat, der har været mellem fru Lilli Gyldenkilde og hr. Glistrup, men jeg vil dog sige, at den eneste måde, hvorpå hr. Glistrup kan vente, at vi andre skal tage hans synspunkter alvorligt, er trods alt, at der er en eller anden form for jordnærhed i dem, sådan at de har noget med arbejdsmarkedet at gøre og ikke mest bærer præg af at være undfanget i Fremskridtspartiets gruppeværelse, hvor hr. Glistrup har siddet alene. Jeg synes trods alt, det ville hjælpe på det hele, hvis vi havde en fornemmelse af, at de hang sammen med, hvad gruppen mente, og ikke blot med verdensfjerne synspunkter.

Jeg skal om dette forslag kun sige, at vi i høj grad har diskuteret tryghed allerede under den foregående debat. Den sammenhæng, der er mellem dagpengesystemet, tryghedsbestemmelserne og varslingsreglerne, synes jeg vi fik understreget på en god måde, og dermed er også sagt, at tryghed ikke er et gratisprincip, som man blot deler ud efter forgodtbefindende, men derimod noget, som må hænge sammen med den almindelige ordening på arbejdsmarkedet og med, hvordan vi kan lave et system, som forbinder rettigheder og ansvar.

Dermed har jeg også sagt, at vi fra radikal side er åbne over for diskussion af dette emne og måske endnu mere åbne, end vi var, da dette forslag var til behandling første gang, fordi vi nu kan se det i sammenhæng med, hvordan dagpengesystemet kommer til at se ud i fremtiden.

Men samtidig er min konklusion den samme, som den var dengang: at der er en række forslag i det, som her ligger på bordet, som vi ikke kan tilslutte os, fordi vi mener, de er for bureaukratiske og ikke vil gavne de ansatte.

[Jørgen Estrup]

Men vi er parat til overordnet at drøfte tryghedsproblemerne i den kommende tid, ligesom vi også meget gerne ser, at hele dagpengesystemets regler bliver drøftet i en større sammenhæng.

Bøllmann (CD):

Selv om begrebet tryghed i ansættelsen har en positiv klang i de flestes ører, har jeg faktisk tre gode grunde til, at vi ikke kan støtte forslaget:

Den første er, at vi mener, at det vil give en række ekstraomkostninger for virksomhederne. Det vil så igen betyde, at der ikke ansættes så mange, og så kan jeg ikke se, hvor trygheden er henne.

For det andet mener jeg, at det griber ind i den principielle ret til at lede og fordele arbejdet, som vi i CD fortsat mener skal være arbejdsgiverens ret, og det går vi altså ikke på kompromis med.

Og det tredje er, at vi tidligere har afvist lignende forslag, og jeg skal i øvrigt henvisse til, hvad der er sagt ved disse lejligheder.

Glønborg (KRF):

Det er klart, at hensigten at skabe tryghed i ansættelsen kan vi gå helt og fuldt ind for, men jeg må gøre opmærksom på, at den bedste form for tryghed i ansættelsen er, at der er og vedblivende vil være en lang række arbejdspladser i dette land. Betingelsen for, at vi kan have mange arbejdspladser, er, at der er dynamik i erhvervslivet, og det betyder også, at vi skal lade virksomheder have mod på at udvide deres arbejdsstyrke, når der er nogle opgaver at løse, men med en vis sikkerhed for, at man har mulighed for at tilpasse mængden af medarbejdere til den afsætningsmulighed, der er i tiden fremover. Og derfor må vi altså leve med, at der sker skiftevis ansættelser og afskedigelser på virksomheder.

Vi har da heldigvis regler om, hvordan sådan noget går til. Jeg kan godt forstå, at man fra arbejdstagersynspunkt kunne ønske en større fasthed og at gøre det lidt vanskeligere at afskedige, men jeg tror ikke på, at vi kan gå så langt, som der er foreslået i det forslag, der foreligger her. Jeg har en fornemmelse af, at det bygger lidt for meget på mistillid til arbejdsgiverne, at de er lidt for kvikke til at slippe af med deres medarbejdere.

Jeg tror på, at hvis vi – også med tanke på det, vi drøftede under redegørelsen – fik udvirket lidt bedre ansvarsfordeling med hensyn til brug af a-kassesystemet, så kunne det medvirke til, at der blev større gensidig tillid arbejdstagere og arbejdsgivere imellem. For det er jo helt sikkert, at der kun kan eksistere arbejdspladser og kun kan eksistere virksomheder, hvis både medarbejdere og ejere får noget ud af den produktion, de i fællesskab frembringer.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal starte med at sige tak til Socialdemokratiet. Som vi tidligere har været inde på, er der nogle ting, vi ser lidt forskelligt på, men som vi har givet udtryk for over for hinanden flere gange, er vi enige om principperne, og derfor skulle det ikke være umuligt at nå en løsning på et tidspunkt. Det vil jeg gerne sige tak for. Jeg håbede også, det var sådan, for sådan var det jo sidst.

Den Konservative og Venstres ordfører havde en, synes jeg nok, mageløs overfladiskhed, når man tager i betragtning, hvad forslaget egentlig omhandler, og set i lyset af, hvad der blev sagt sidst, hvor det for Venstres vedkommende var hr. Bjørn Elmquist, der var ordfører. Dengang sagde hr. Bjørn Elmquist jo, at selvfølgelig var der noget om det, vi sagde, og det var ikke mindst inspireret af Tulipdiskussionen. Hr. Bjørn Elmquist mente på daværende tidspunkt, at vi skulle se på sagen igen, han mente ikke, det var et passende tidspunkt, da vi havde det til første behandling dengang, fordi der lige var rejst en retssag mod Tulip, og den ville han naturligvis ikke kommentere, og det kan jeg da godt forstå.

Jeg har naturligvis læst tilbage, og i øvrigt har jeg en god hukkelse, og jeg kan sige til hr. Traberg Smidt, at det skulle han også have gjort, for så ville han have set, at der var noget udestående, som der er god grund til at diskutere yderligere.

Jeg skal tage Tulipsagen frem, som jo illustrerer, at det er fuldstændig rigtigt, hvad hr. Glønborg fra Kristeligt Folkeparti sagde: forslaget bærer præg af, at vi ikke har den store tillid til, at det altid går rigtigt til, og at visse virksomheder er lidt for kvikke, når de skal afskedige folk. Det er fuldstændig rigtigt. Må jeg i øvrigt sige tak for et mere nuanceret indlæg, end vi fik sidste gang i denne sag.

[Lilli Gyldenkilde]

Det er rigtigt, at vi ikke har den grundlæggende tillid, og vi har heller ikke grund til at have det. Jeg står her med et udklip fra Ekstra Bladet fra torsdag den 8. december 1988, hvor Tulipsagen rulles op. Varslingsreglerne, som vi i dag kender dem, er ikke særlig fremragende, men vi har dem dog, og derfor skal vi værne om dem og leve op til dem. Den retssag, der blev anlagt mod Tulip, resulterede i, at de ulovlige fyringer, hvorved anpartshaverne sparede 43 mio. kr., kom til at betyde, at man kom af med 22,80 kr. pr. hoved til dem, man havde fyret, og endda havde man overtrådt alle regler for fyringer. Den sag viste helt klart, at der altså er nogle, der overtræder reglerne.

Så kan man sige »nå«, men der blev grebet fat. Men når vi har et tjenestemandssystem og et funktionærsystem, som sikrer folk varsling ved afskedigelser – for tjenestemænds vedkommende kan man nærmest aldrig komme af med dem, og for funktionærers vedkommende har man regler, hvorefter man optjener anciennitet, efter hvilken man bliver afskediget, hvis der ikke er nogen vej uden om, at man skal afskediges – hvorfor i alverden kan man så ikke have samme regler på det private arbejdsmarked for lønmodtagerne? Hvad er det, der adskiller lønmodtagerne så meget fra folk, der er sikret både for og bag i deres gode job? Det er det private arbejdsmarked, der skaffer kronerne hjem, ikke mindst til dem, der er lønnet som tjenestemænd og funktionærer og også os for den sags skyld. Hvorfor skal vi ikke sikre de mennesker, som bærer produktionen? Jeg forstår det simpelt hen ikke.

Den sag, jeg refererer til i Ekstra Bladet, viser med lysende klarhed, at det er nødvendigt. Dette være sagt ikke mindst til hr. Bollmann, som ikke vil være med, fordi det er et indgreb i arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet. Jamen det er rigtigt set, hr. Bollmann, for der er nødt til at være regler. Vi kan ikke bare sidde og se på, at det hele får lov til at sejle og den ene part på arbejdsmarkedet, som leder og fordeler arbejdet, uden indskrænkninger overhovedet kan bestemme over andre og endda kan overtræde loven, og at man kan få en erstatning på 22,80 kr. for, at man overtræder loven ved varslinger. Det er ikke rimeligt. For det første er det en urimelig sag, for det andet kan det heller ikke være rimeligt, at vi ikke kan komme videre med at få tryghed i ansættelsen.

Jeg vil gøre ordførerne – og også andre, der muligvis skulle falde over denne debat i tiden – opmærksom på, at man bør læse det blad, som arbejdsgiverne udgiver. Det nummer af Arbejdsgiveren, der hedder nr. 1/1989, indholder en glimrende midterside skrevet af en hr. Louis Andersen, som under overskriften »Indre marked« gør helt klart, hvilke regler der er i de øvrige EF-lande. Danske virksomheder, som vil slå sig ned i de øvrige lande, skal altså være klar over, at der er meget strammere regler dér, end der er herhjemme. Jeg vil anbefale, at man får fat i det nummer af bladet Arbejdsgiveren, ser grundigt på det og så vender tilbage til en drøftelse af det.

Det er min fornemmelse – men jeg kan jo tage fejl, det hænder jo – at dette er en sag, der vil blive drøftet videre. Det er også min overbevisning, at hvis ikke vi selv vågner op og får lavet tryghed i ansættelserne, vil det på et eller andet tidspunkt i nær fremtid komme som et krav fra EF, for det ligger faktisk som Kommissionsforslag i øjeblikket. Jeg ved godt, der er visse blokeringer over for det i øjeblikket, og jeg ved også nogenlunde, hvor blokeringerne kommer fra, men på et eller andet tidspunkt vil det komme, og så vil man høre den danske regering, uanset hvilken farve den har, sige: Jamen det er da glimrende, sådan nogle regler må vi sandelig have.

Det er ikke særlig fair over for lønmodtagerne, som skal ud i den konkurrence, som det jo også er for lønmodtagerne, at de skal være ansat på ringere vilkår, end man er i de øvrige lande, som vi skal konkurrere med. Og lad os dog se i øjnene, at det er den hårde konkurrence, vi kommer ud i i forbindelse med indførelsen af det indre marked. Vi er midt i det; ikke desto mindre tillader vi altså, at vi har ringere vilkår for lønmodtagerne i Danmark, end man har i de øvrige lande. Vi kan simpelt hen ikke være det bekendt.

Det er simpelt hen udtryk for, at vi er håbløst bagefter, lige så håbløst bagefter, som vi har været med at få dynamik ind i tankegangen efter folkeafstemningen, hvor befolkningen sagde ja til det indre marked, på trods af at SF anbefalede den, at den skulle sige nej. Der blev sagt ja, og der er ingen tvivl om, at vi er midt i bullesjejen, og vi skal videre. Lige så meget som erhvervslivet har sovet indtil videre, lige så meget sover danske parlamentarikere godt og

[Lilli Gyldenkilde]

grundigt, og vi må se i øjnene, at danske lønmodtagere er stillet ringere end dem, de skal konkurrere med i de andre lande. Vi kan simpelt hen ikke være det bekendt.

Hvis jeg så skal opholde mig ved en lille smule positivt her på slutningen, så skal det være den lille smule af et slør – det må vel være det 20. eller det 21. – som blev lettet, ikke mindst fra arbejdsministerens side, om, at vi jo dog kunne diskutere det her en lille smule. Jeg håber, der er kød på den sag. Det vil vise sig, om der er. Jeg skal heller ikke undlade, når den tid kommer, at gøre opmærksom på, hvor længe vi har sovet, og hvor forfærdeligt det er, at vi bliver ved med at sove.

(Kort bemærkning).

Traberg Smidt (V):

Når fru Lilli Gyldenkilde skyder på Venstres ordfører ved den forrige behandling af forslaget, skal jeg ikke undlade at erindre om, at dengang handlede debatten i høj grad om en aktuel sag, nemlig Tulipsagen, og der er jo bl.a. sket det siden, at direktøren er blevet fyret, og regnskabet er dårligt. Det illustrerer jo altså også, hvad der ville ske, hvis man havde haft vidtgående beskyttelse af de ansatte. Det ville ikke have skabt en eneste arbejdsplads. Det ville have skaffet de ansatte en lønkomensation under en eller anden form, men det ville ikke have skabt nogen arbejdspladser.

For det er nemlig lige præcis, hvad det ikke har gjort i de lande, som fru Lilli Gyldenkilde hele tiden henviser til. Jeg kender tilfældigvis godt de engelske forhold. Der findes en lov, der hedder The Employment Protection Act, som betyder, at jo mindre firmaet er, jo vanskeligere er det at afskedige folk, og som rummer pligt til genansættelse af de samme folk. Resultatet har været, at den jobmaskine, der har været i bredden af det engelske erhvervsliv, er gået i stå, så jobskabelsen kun sker i de lidt større og mellemstore firmaer, og det betyder, at jobskabelsen sker i langt færre firmaer end i Danmark. Hvis det er den konsekvens, fru Lilli Gyldenkilde vil opnå, så tror jeg sagtens, at man kan gå den vej, som anbefales.

Det er jo også tankevækkende, at når man i arbejdsmarkedets frie forhandlinger har haft adgang til at forhandle om dette spørgsmål, så har de danske fagforeninger og arbejdsgiverforeninger traditionen tro fundet ud af, at de

hellere vil have en højere løn og så hurtig adgang til at komme ud af røret end at holde kunstigt fast i en arbejdskraft, der ikke længere er behov for. Mit hovedargument mod at gå ind på fru Lilli Gyldenkildes tankegang er altså, at jeg er bange for, at firmaerne så vil undlade at ansætte folk, fordi de er bange for ikke at kunne komme af med dem.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg ved godt, at jeg irriterer nogle ved at bruge min taletid, men det agter jeg nu at gøre alligevel.

Jeg må sige til hr. Traberg Smidt, at selvfølgelig havde jeg heller ikke forventet andet, end at han tog udgangspunkt i et land, hvor tingene måske ikke fungerer helt sådan, som vi kunne forestille os herhjemme. Hvad med at tage udgangspunkt i det land, hvor denne lov fungerer, sådan som den er beskrevet i SF's forslag? Det er Sverige. I Sverige fungerer loven, som den er beskrevet i SF's forslag, og man kan vel ikke med anstændigheden i behold sige, at det har betydet, at man ikke har arbejdspladser, eller at folk har været ansat uden at bestille noget.

Der sker blot det, at man må planlægge bedre, man må forberede sig bedre, og man må i god tid tage medarbejderne med på råd, når der skal ske omlægninger, og i givet fald også, hvis der skal ske afskedigelser.

Jeg drømmer ikke om noget statisk samfund på noget tidspunkt, men jeg drømmer om et samfund, hvor vi behandler folk godt, og er der noget, vi trænger til i Danmark, så er det, at lønmodtagerne bliver behandlet godt, og at der ikke kan ske ting, sådan som vi oplevede bl.a. i Tulipsagen. Hvis man dér havde overholdt varslerne, havde man ingen bøder fået, man havde sparet sine 43 mio. kr. alligevel, og der var jo ikke tale om, at man havde skullet af med store lønudgifter.

Hvis vores forslag havde været vedtaget, så er det klart, at man havde måttet planlægge bedre. Alt tyder dog også på, at det havde været rimeligt, for den pågældende direktør, der stod for hele den sag, er jo i dag fyret, fordi han ikke passede til jobbet. Det er der vel god grund til at indse også i sammenhæng med den her sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 36:

Forslag til folketingsbeslutning om demokratisering af virksomhedsovertagelse.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.
(Fremsat 16/12 88).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Nils Wilhjelmsen):

Det forslag til folketingsbeslutning fra SF, som vi har til behandling her, er en revideret genfremsættelse af det forslag til folketingsbeslutning om indførelse af kontrol med virksomhedsovertagelse, som Socialistisk Folkeparti fremsatte den 24. februar 1988.

Jeg skal ikke gentage alt det, som jeg sagde ved førstebehandlingen sidste år. Det er min opfattelse, at også det nye forslag er i strid med grundtanken i den hidtidige af skiftende regeringer førte danske konkurrencepolitik, der netop har været baseret på, at indgreb rettes imod misbrug, men ikke imod en bestemt struktur inden for erhvervslivet og slet ikke imod en strukturændring på dette område.

Jeg synes nok, når man læser forslaget, at det måske nok så meget er udtryk for en negativ holdning til nedbrydning af grænser og internationalisering som til virksomhedsovertagelser og fusioner. Jeg skal i den forbindelse kraftigt understrege, at samarbejde og koncentration i form af virksomhedsovertagelser og fusioner er en nødvendighed, hvis vi fortsat skal klare os i den internationale konkurrence, som vil blive skærpet – det ved jo alle efterhånden –

i forbindelse med dannelsen af EF's indre marked.

Virksomhederne i de andre EF-lande er allerede gået i gang med at omstille sig til de ændrede konkurrencevilkår gennem etablering af mere eller mindre formaliseret samarbejde. Heldigvis viser den seneste tids udvikling og begivenhederne herhjemme da også, at erkendelsen herfra omkring samarbejde, omkring fusioner, nu er blevet en del af hverdagen i det danske erhvervsliv.

I stedet for at bureaukratisere og hæmme beslutningsprocessen i denne helt nødvendige udvikling bør vi interessere os for, hvordan udviklingen kan fremmes. Vi arbejder i Industriministeriets regi for tiden med en række initiativer, som jeg skal komme nærmere ind på i den erhvervspolitiske redegørelse, som vil blive forelagt for Folketinget i slutningen af næste måned.

Bemærkningerne til SF's forslag fokuserer meget på risikoen for udenlandske virksomhedsovertagelser. I den forbindelse vil jeg pege på, at særforanstaltninger over for udenlandske investeringer strider mod vore internationale forpligtelser ikke alene over for EF, men også over for OECD, hvor Danmark allerede i 1961 tilsluttede sig princippet om frie, internationale investeringer i erhvervslivet. OECD-undersøgelser viser, at der ikke er hold i påstanden om risikoen ved udenlandske virksomhedsovertagelser, sådan som det lægges op fra oppositionens side; tværtimod har sådan en overtagelse som hovedresultat haft en positiv effekt på både produktion, beskæftigelse og eksport i de virksomheder, som det drejer sig om.

Hvad endelig angår forslagens punkt 3 om de børsretlige regler, finder jeg, at dette er et område, som er under løbende udvikling, og som må tilpasses udviklingen på de øvrige finansielle markeder. Det har i øvrigt næppe så meget med forslagens overskrift at gøre. De i bemærkningerne opregnede retningslinjer er enten allerede opfyldt eller tilsigter et andet formål end formålet med de børsretlige regler, som jo går ud på at fremme en adfærd, der sikrer, at handelen med og prisdannelsen på børsnoterede værdipapirer foregår på en redelig og gennemskelig måde og sikrer alle berørte ligelig behandling.

Jeg skal til sidst blot for god ordens skyld fremhæve, at regeringen ikke kan anbefale det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.